

VỀ CẦU DOUMER

Nguyễn Sỹ Tín sưu tầm

Lời giới thiệu.

Dân San Francisco tự hào với cây cầu Golden Gate treo trên Vịnh, người đất Thần Kinh Huế nhớ tới nhịp cầu Trường Tiền thanh lịch soi bóng trên sông Hương trong vắt. Miền Nam có cầu Mỹ Thuận tân kỳ. Còn người Hà Nội đặc biệt nhớ tới cây cầu sắt dài Doumer (Long Biên bây giờ) nối liền Gia Lâm - Hà Nội, ẩn hiện trong lớp sương mù ban mai. Cầu Doumer khởi công năm Mậu Tuất (1897) và khánh thành năm Quý Mão (1902). Dân Hà Thành có làm bài về mô tả cầu Doumer và nhắc tới sự trả công gian lận của thực dân. Mời quý ái hữu thưởng thức bài về dưới đây :

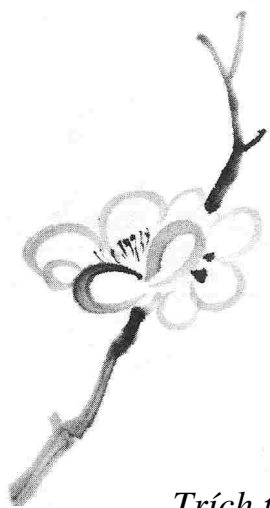
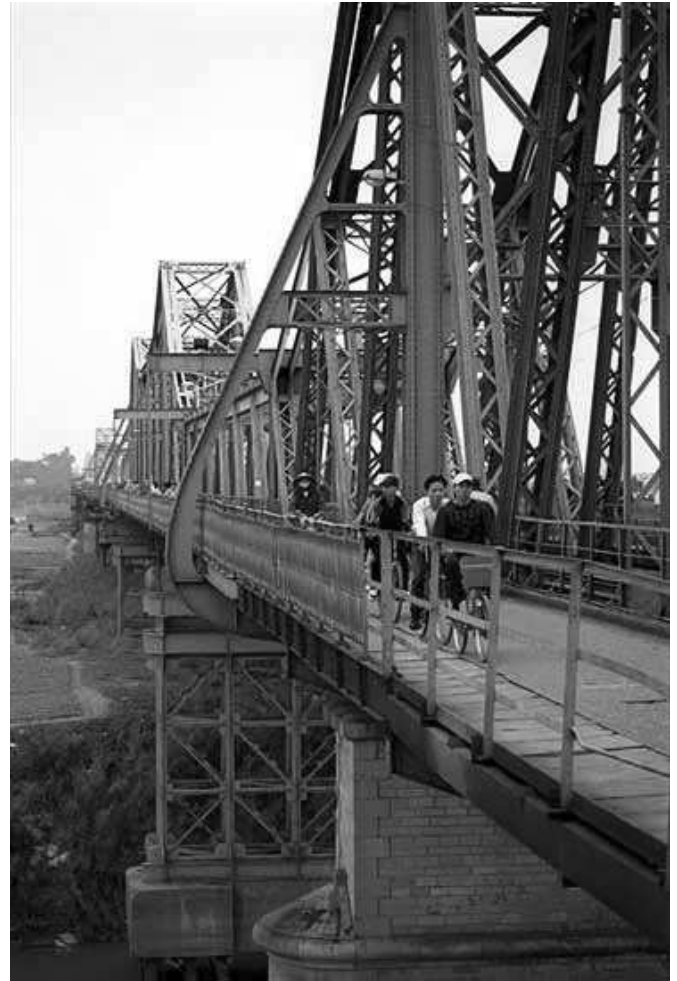
Cầu sắt mà bắc ngang sông
 Chàng ơi sang tỉnh mà trông chẳng làm
 Hà Nội bắc sang Gia Lâm
 Tính ki - lô - mét độ năm cây tròn
 Họa hình Tây Bắc ống nhôm
 Ngắm đi ngắm lại xem còn cong không?
 Giờ về hội nghị cộng đồng
 Đến năm Mậu Tuất khởi công bắc cầu
 Mộ phu khắp cả đâu đâu
 Xây từ Ái Mộ bắt đầu xây ra
 Bắc qua con sông Nhị Hà
 Chia khoang làm nhịp, mười ba cột vừa
 Lập mưu xây được bây giờ

Ché ra cái chụp để mà vương lên
 Bơm hết nước đến bùn đen
 Người chết như rạ vẫn phải len mình vào
 Vỡ bơm nước lại chảy vào
 Chết thì mặc chết ai nào biết không
 Mỗi giờ thuê có một đồng
 Xi măng với đá, dây dòn xuống xây

* * *

Đóng phà, đóng cột, cắm cây
 Từ trên buông xuống thành ngay chân cầu
 Bây giờ đục sắt bắc cầu
 Cột ngang, cột dọc, đường tàu song song

Bắc từ Dốc Gạch bắt sang
 Chính giữa đường sắt làm đường tàu đi
 Đồi bên nhịp sắt chữ chi
 Bên đi, bên lại chớ hề gặp nhau
 Còn hai bên cạnh rìa cầu
 Sắt chằng hoa thị đi cầu không kinh
 Hai vì đèn máy sáng tinh
 Ai đi đến đây có xinh chẳng là
 Kẻ đi người lại hằng hà
 Mưu kia nào kiệt tính đà cũng thông
 Bê khoát tàu chạy bên trong
 Khoát vừa ba thước đủ dùng không hơn
 Đường ô - tô chạy rập rờn
 Cũng khoát thước rưỡi đường tron phẳng lì
 Còn đường của An Nam đi
 Khoát hơn nửa thước vậy thì tính sao
 Bây giờ kể đến bề cao
 Cao hơn mười thước ai nào biết không
 Làm xong Tây tính tiền công
 Lập mưu, lập kế trả công chẳng rành
 Ché ra giấy bạc dàu xanh
 Trừ tiền giấy bút hết toanh dăm đồng
 Tiền công chẳng đáng tiền công
 Kẻ còn người mất mà lòng xót thay!
 Hội cầu năm ấy vui vầy
 Nhớ ngày hăm một tháng hai, công hoàn.

Đời Công Chánh

Trích thơ của Nguyễn Văn Cừ

Nhớ từ thuở hàn vi mới đỗ.
 Có tên vào "Lục Lộ Tê Pê"
 Mấy năm học tập đi về,
 Cái môn Công Chánh, cái nghề bánh bao.
 Trí những muốn, ước sao được dịp.
 Đem tài kia, xây đắp nước non.
 Đường đời nhẹ bước chân bon
 Khi vui lên Bắc, khi buồn xuống Nam.
 Trái công việc khi làm Cầu Công,
 Khi Đê Điều, khi bồng Thủy Nông,
 Lại khi đắp đập ngăn sông,
 Đa Nhim thủy điện có công hoàn thành.
 Lại những lúc gặp ghềnh Lộ Vận
 Nha mới thành, lặn dạn đòi phen,
 "Cảng" kia xe chạy khắp miền,
 "Bằng" kia lo cáp chở chuyên trong ngoài